

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Så vidt jeg kunne høre på hr. Ole Vagn Christensen, blev tallet på de 170.000 nu væk. Vi har selvfølgelig regnet ganske meget på det her, og det første tal, som hr. Ole Vagn Christensen nævnte, var 124.000. Lad os nu være lidt store i slaget og sige 125.000. Det beror på en opgørelse af antallet af ledige fra 2. kvartal 1990 til 1. kvartal 1991. Det er rigtigt, at ledigheden er steget siden det tidspunkt, og derfor er tallet 125.000 givetvis for lavt. Det er vores skøn, at vi formentlig skal regne med 135.000, men herfra er der jo også langt til de 170.000.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Aktivering af 21-24-årige kontanthjælpsmodtagere).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Pernille Forchhammer (S):**

Dette forslag er en genfremsættelse af den del af lovforslag nr. L 15, som i sidste samling måtte udgå efter forhandlinger mellem regeringen, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet. Socialdemokratiet mente allerede i januar – dengang vi første gang debatterede forslaget om at give unge bistandsmodtagere mellem 21 og 24 år tilbud om beskæftigelse 30 ti-

mer ugentligt i 5 måneder efter maksimalt 12 måneders ledighed – at det var et lidt magert forslag, og det var baggrunden for, at vi i foråret ønskede forslaget ud af de samlede forhandlinger. Jeg skal ikke gå i dybden med vores kritik, men blot henvise til det, jeg sagde under behandlingen af lovforslag nr. L 15 i foråret.

Til gengæld er vi i Socialdemokratiet glade for, at det blev en del af 17. maj-aftalen, at vi her i efteråret skulle se på en eller anden form for beskæftigelsesindsats i forhold til de unge i denne gruppe. Regeringen har valgt at genfremsætte deres forslag. Vi kan ikke støtte lovforslaget, som det ligger, ligesom vi ikke kunne støtte det i foråret. Men vi vælger at betragte forslaget som et forhandlingsoplæg i forlængelse af forhandlingerne i foråret, og vi håber, at det vil lykkes os at finde frem til en fornuftig løsning for såvel de unge som for resten af samfundet.

Pia Christmas-Møller (KF):

Som den socialdemokratiske ordfører var inde på, blev det i forbindelse med 17. maj-forliget aftalt, at spørgsmålet om aktivering af de 21-24-årige skulle tages op her til efteråret. Det lovforslag, vi nu har foran os fra socialministeren, skal ses som regeringens udspil til det kommende forhandlingsforløb.

Vi mener i den konservative folketingsgruppe, at det er afgørende at få udvidet aktiveringsindsatsen til også at omfatte denne gruppe af unge. Allerede nu hører vi jo mange positive resultater i forbindelse med ungdomsydelsesordningen ude fra kommunerne. Det må og skal forpligte os til at følge succesen op.

Helge Sander (V):

Som det allerede er nævnt, er det en aftale, at man skal se nærmere på dette område her i efteråret, og vi kan fra Venstres side kun tilslutte os lovforslaget og er selvfølgelig altid tilfredse, når der bliver lagt vægt på aktivering i stedet for udbetaling af passive ydelser. Så vi ser frem til de forestående forhandlinger og håber på et godt resultat.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Som det allerede er nævnt, er dette en videreførelse af et forslag, som Folketingets partier udmærket kender. Vi har jo på knap halvandet

[Hanne Thanning Jacobsen]

år sat denne ordning i gang, først for én årgang, så for to årgange, og nu er der forslag om at sætte ordningen i gang for yderligere fire årgange.

5-måneders-tilbudet er, som vi i SF har sagt før, ikke særlig perspektivrigt, og specielt er det det måske ikke for disse – kunne vi kalde dem – gamle unge. De har virkelig brug for at komme i arbejde eller i uddannelse. Det er også grunden til, at vi hele tiden har ønsket, at tilbudet blev kædet sammen med uddannelse i hvert fald i resten af den fulde arbejdsuge.

Jeg finder det vigtigt, at vi i det kommende udvalgsarbejde får talmateriale frem, der viser, hvordan det er gået med de tre årgange, som vi faktisk har sat ordningen i gang for. Syv årgange er meget at køre under denne ordning.

Dette forslag giver mig anledning til at sige, at Folketinget snarest bør komme i gang med en diskussion af et ændret syn på selve arbejdsbegrebet. Jeg tror f.eks., at mange socialforvaltninger ikke er bekendt med den passus, som vi fik med i forliget i foråret 1990 om det alternative arbejdsbegreb, altså dette at kunne arbejde i frivillige organisationer, i lokalradioer osv.

Men alt i alt: Jeg har også læst, at ministeren i den skriftlige fremsættelse siger, at dette er et oplæg til drøftelser. Dem indgår jeg gerne i. Overskriften for mig er, som Kommunernes Landsforening også har sagt: Nye handlemuligheder over hele linjen, og det gælder også på dette område. Det vil jeg gerne tage med som en overskrift i de videre drøftelser herom.

Poul Nødgaard (FP):

Dette forslag ligner til forveksling det, som Fremskridtspartiet fremsatte den 30. marts 1982. Da dette forslag i sin tid blev fremsat, røg der en sønderlemmende kritik igennem folketingsalen. Vi blev bl.a. beskyldt for at have et menneske- og samfundssyn, der var skræmmende, og nogle mente, at det slet ikke egnede sig til debat. Vores ordfører, hr. Køpke Christensen, der ikke kan være til stede, har skrevet en hel side med, hvad de forskellige ordførere sagde ved den lejlighed. Det skal jeg skåne Folketinget for, men jeg vil sige, at der var tale om en sønderlemmende kritik fra alle ordførere, da forslaget i sin tid var til behandling.

Princippet i det forslag, vi her taler om, er præcis de samme som i 1982. Man ønsker, at

der skal udføres et arbejde for kontanthjælpen, og dette kan Fremskridtspartiet naturligvis fuldt og helt tilslutte sig. Det kan vi som folketingspolitikere og dermed også arbejdsgivere her i samfundet kun være interesseret i.

Men når det er sagt, så mener Fremskridtspartiet også, at der er en del minusser i dette forslag, nemlig at skattetrykket vil stige, og jeg er endda af den opfattelse, at det er en falsk forhåbning for de ledige, der ligger i mange af de ting, som forslaget omfatter. Jeg kender et eksempel på, at én havde fået et jobtilbud; efter jobtilbudsperioden blev vedkommende sat ud – en arbejdskraft, der ellers var god, og som arbejdsgiveren var lykkelig for – for da den næste skulle ind, måtte den gamle ud. Derfor må vi nok sige, at vi på nuværende tidspunkt både kan se plusser og minusser ved det foreliggende forslag.

Fremskridtspartiet vil naturligvis her som i alle andre sager konstruktivt gå ind i arbejdet i udvalget.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Poul Nødgaard, hvad baggrunden var for, at Fremskridtspartiet to gange stemte imod ungdomsyddelsesordningen, når den efter hr. Poul Nødgaards opfattelse er helt i tråd med Fremskridtspartiets politik siden 1982.

Derudover vil jeg sige, at jeg på Socialdemokratiets vegne kan tilslutte mig fru Hanne Thanning Jacobsens bemærkning om et alternativt arbejdsbegreb og håber, at det finder plads i forhandlingerne.

Jørgen Kvist Jensen (KRF):

Mennesker kommer med hænder, som de gerne vil bruge. Vort samfund svarer i alt for mange tilfælde: Her er en pose penge, brug dem og vær så venlig ikke at forstyrre os andre! Det er en uværdig behandling af mennesker. Specielt er det trist, når det er unge mennesker med energi og mod på livsudfoldelse, der bliver mødt med denne mur fra det fællesskab, som de gerne vil bidrage til.

Vi mennesker lever ikke som isolerede øer uden berøring med hinanden. Alle mennesker har behov for at være behøvet. Når samfundsfællesskabet i dag signalerer til nogle grupper, at de ikke behøves, så berøves disse mennesker deres værdighed.

[Jørgen Kvist Jensen]

Ud over det moralske ansvar, som samfundsfællesskabet har, er det tåbeligt at gøre flere unge til tabere i kampen om job og uddannelse, fordi ingen spørger efter dem. Sporene fra de sidste par årtier skræmmer, og set i fremtidens perspektiv vil der om nogle år blive brug for alle, hvis vi altså forstår at omfordele det arbejde, der i dag tynger nogle, fordi de har for meget, og andre, fordi de slet ingenting har.

Af det foregående skulle det være fremgået, at Kristeligt Folkeparti støtter princippet i socialministerens aktiveringsforslag, ikke fordi vi betragter unge kontanthjælpsmodtagere eller kontanthjælpsmodtagere i det hele taget som nassere eller som værende dovne. Det er altså ikke misundelsesmotivet, der driver os. Det motiv, der driver os, er, at vi betragter alle mennesker – også kontanthjælpsmodtagere – som mennesker med et legalt krav på at kunne bidrage til fællesskabet, med et legalt krav på beskæftigelse.

Oppustede ord i oktober, vil nogle mene om mine foreløbige ord, når man betænker, at ordene er sagt som bemærkninger til dette relativt beskedne, men dog rigtige initiativ. Vel løser dette forslag ikke alle problemer for alle beskæftigelsesløse hænder, men forslaget signal peger i den rigtige retning, og det får derfor Kristeligt Folkepartis blå stempel.

Ligesom samfundsfællesskabet er moralsk forpligtet til at finde beskæftigelse, gælder der også en forpligtelse også til at være kreative i at finde god og værdifuld beskæftigelse. Må jeg nævne de store muligheder, der er inden for miljøarbejde og muligheder for at støtte det frivillige børne- og ungdomsarbejde med en ekstra hånd.

Lad os så se på det mere konkrete i forslaget. Det er med glæde og tilfredshed, at vi giver vores accept til, at unge gives ret til fem måneders aktiviteter, men hvad er disse aktiviteters indhold? Kristeligt Folkeparti ønsker mere perspektiv over en sådan aktiveringsindsats end bare, at man som kontanthjælpsmodtager er aktiv i fem måneder. Så isoleret må man ikke anskue disse menneskers livssituation og deres livsvilkår. Vi synes, at 12 måneder er lang tid at gå på kontanthjælp, før man har ret til aktiviteter eller beskæftigelse, for lang tid, også selv om 12 måneder forstås som den absolut maksimale periode. Endelig er vi kritiske over for, at aktivitetsperioden kun er på fem måneder.

Skal jeg samle op, så går Kristeligt Folkeparti med positivt sind ind i udvalgsarbejdet for at få et godt initiativ forbedret.

Og til slut beklager jeg, hvis det er imod husets kutyme, at man bruger lange indlæg på dette tidspunkt.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er bestemt meget velset, specielt når det er første gang, medlemmet har ordet.

Fru Lone Dybkjær, som burde have haft ordet for lidt siden, har ordet.

Lone Dybkjær (RV):

Ja, men efter den sidste taler har jeg mulighed for til gengæld at forkorte mit indlæg og blot give min tilslutning til det videre udvalgsarbejde.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne sige tak for den positive modtagelse, genfremsættelsen af dette lovforslag har fået. Det lover godt for det videre udvalgsarbejde.

Fru Pernille Forchhammer siger, at hun synes, at det er lidt for tyndt. Alligevel vil man gerne være med til at gå ind i en drøftelse af, hvad indholdet kan blive.

Fru Hanne Thanning Jacobsen fra SF siger, at fem måneder er for lidt, når det hedder arbejde og uddannelse, for at kunne bide sig fast i forhold til arbejdsmarkedet. De fem måneder har baggrund i, at det også nogenlunde skulle hænge sammen økonomisk. Det blev også nævnt, at man skal have et andet syn på arbejdsbegrebet, og der nævnes her det frivillige arbejde.

Hr. Poul Nødgaard siger, at det ligner Fremskridtspartiets gamle forslag, men alligevel vil man meget gerne gå ind i det, selv om det på det tidspunkt blev stemt ned. Derfor forstår jeg godt, at han siger, at han meget gerne vil gå positivt ind i et udvalgsarbejde.

Kristeligt Folkepartis hr. Jørgen Kvist Jensen giver lovforslaget sin blåstempling og peger yderligere i retning af, at man gerne vil se på noget, der er kreativt, og peger igen på det frivillige arbejde.

Det vil sige, at der ligger en bred formulering til, hvad vi kan gå i gang med i udvalgsarbejdet, sådan at vi også kan få aktiveret de 21-24-årige. Det skulle gerne lykkes at få noget

[Socialministeren]

lige så positivt i gang, som det er lykkedes for de 18-19-årige vedrørende ungdomsydelsen. Jeg kan oplyse, at vi for nærværende er ved at få tal hjem fra kommunerne, og de peger i retning af, at det går godt med ungdomsydelsen. Jeg glæder mig til udvalgsarbejdet og til, at vi får det her gjort færdig på en fornuftig måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal beskæftigelsesindsats. (Deltidsbeskæftigelse).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Lone Møller (S):**

Forslaget, som vi her behandler, hænger uløseligt sammen med den foregående sag på dagsordenen, som vi lige har drøftet. Dette forslag er også en genfremsættelse og også en del af 17. maj-forliget. Ved behandlingen i sidste samling af forslaget om deltidbeskæftigelse havde Socialdemokratiet nogle betænkeligheder. Det har vi stadig. Vi synes ikke, forslaget er blevet bedre af at blive genfremsat, men vi har fået nogle meldinger om, at man ønsker at indgå i et forhandlingsforløb. Socialdemokratiet er til enhver tid åben for at lave nogle forslag, som har perspektiv for de unge, og som også kan aktivere dem, men ikke på en måde, som bare kvalificerer dem til bistandshjælp. Vi

er meget åbne og positive over for at gå ind i et forhandlingsforløb, men som lovforslaget foreligger, kan vi ikke gå ind for det.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er jo rigtigt, at dette lovforslag hænger nøje sammen med det foregående, vi har behandlet. Vi går stærkt ind for både det foregående og dette forslag fra konservativ side, og vi håber på, at det vil føre til resultater, når vi i den kommende tid sætter os sammen og forhandler om aktivering af denne gruppe.

Jeg vil opfordre Folketingets partier til meget konstruktivt at gå ind i forhandlingerne. De unge venter på at få nogle ordentlige tilbud. Det kan ikke være rigtigt, at unge mennesker skal starte voksentilværelsen med adskillige år uden uddannelses- eller beskæftigelsesaktiviteter. Vi har en forpligtelse over for denne gruppe, og jeg håber som sagt, at vi når til et ordentligt resultat inden alt for lang tid.

Helge Sander (V):

Venstre kan til fulde tilslutte sig det indlæg, der netop blev afgivet af den konservative ordfører, med tyk streg under den forpligtelse, som vi også føler over for denne gruppe af unge mennesker.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Da SF's ordfører, hr. Jes Lunde, ikke kan være til stede, skal jeg bare kort meddele, at vi ved forrige behandling af dette forslag havde en række indvendinger. Dem har vi for så vidt stadig væk. Vi kan acceptere dette forslag på social indikation, og vi kan jo tale videre i udvalget om, hvad vi lægger i det. Hvis arbejdet bliver kombineret med uddannelse for de resterende timer, er SF også til at tale med om dette lovforslag.

Niels Højland (FP):

Jeg kan med det samme sige, at Fremskridtspartiet er stærk modstander af kommunale beskæftigelsesprojekter. Hvis det stod til Fremskridtspartiet, blev den slags projekter afviklet snarest, men Folketingets nuværende sammensætning taget i betragtning må vi nok sige, at det vil være umuligt på nuværende tidspunkt.

Derfor er det næstbedste for Fremskridtspartiet at spare på den slags projekter, og det ser jo umiddelbart ud til, at der foreligger lidt